

שמה תאמר: **אי מה הפרט שור**, חמור ושה
— מפורש: דבר שנבלתו מטמאה במוגע
ובמשא, אף כל דבר שנבלתו מטמאה במוגע
ובמשא חייבים עליו כפל —

ויצא אף ההקדש. שהרי "כי יתן איש אל
רעהו" כתיב בתחילת הענין, ואין השומר
רעהו של ההקדש. (9)

ואין מתחייבים להקדש שבועה בשום מקום, אם
 כן אין שייך שיגלגל עליו ההקדש שבועה,
 [וראה בזה באות ה].

ג. **עוד הקשו התוספות:** הרי לקמן עו א
 איתא: "וכן גונב הקדש מבית בעלים פטור, מאי
 טעמא: וגונב מבית האיש ולא מבית הקדש",
 ולמה לנו שתי מקראות למעט את ההקדש?!
 ותוכן תירוצם הוא, שהכל דרשה אחת היא.

ד. **ואולם לשון הרמב"ם** [גניבה ב א] הוא
 [בקיצור]: "הגונב נכסי הקדש, אינו משלם אלא
 הקרן בלבד, שנאמר: ישלם שנים לרעהו ולא
 להקדש; וכן הגונב קדשים מבית בעליהן בין
 קדשי קדשים בין קדשים קלים, הרי זה פטור מן
 הכפל ומתשלומי ארבעה וחמשה, שנאמר וגונב
 מבית האיש ולא מבית הקדש", ומבואר
 שהרמב"ם סובר שאכן שתי דרשות הן, והאחת
 באה למעט את הגונב נכסי הקדש, ואחת באה
 למעט את הגונב קדשים מבית בעלים; וצריך
 ביאור מה החילוק ביניהם!?

וכתוב **בחיידושי הגר"ח** [אות רמט בהוצאת
 "מישור"] לבאר על פי יסודו של הגר"ח, שיש
 חילוק בין קדשי בדק הבית לקדשי מזבח,
 שקדשי בדק הבית הרי הם של ההקדש
 והקדושה נובעת מכח היות הנכסים נכסי הקדש;
 אבל קדשי מזבח אינם של ההקדש, ועדיין של
 בעלים הם, אלא שקדושה יש עליהם, ומכח
 הקדושה נעשה עליו "דין ממון גבוה", ואף
 שאין הם של ההקדש.

ועל פי זה ביארו שם, שהמיעוט "ישלם שנים
 לרעהו" ולא להקדש, הוא מיעוט בדין
 התשלומין, שאין מתחייבים כפל להקדש,
 ומיעוט זה אינו שייך אלא במקום שהתשלומים

"מישור"] כתב לבאר, שלשטר חוב יש שני
 שיוויים, האחד: שעל ידי השטר ניתן לגבות את
 החוב עצמו, והגונב את השטר מפסידו את החוב
 שאינו יכול לגבותו, ושיווי והפסד זה אינם בגוף
 השטר, אלא שעל ידי גניבת השטר נגרם למלוה
 הפסד כל החוב; השני: שיווי ערך הראיה
 שבשטר, שהרי היה אדם נותן ממון כדי שיהיה
 בידו שטר חוב שעל ידו יגבה את חובו, ושיווי
 זה הוא בגוף השטר, והגונב את השטר ממנו הרי
 זה כגונב חפץ בעל ערך ממוני.

ולפי זה ביאר, שאין המיעוט הנלמד כאן בא
 לפוטרו ממה שהפסידו את החוב כולו, שעל
 גרמא זו אינו חייב לשלם אף מבלי פסוק [ראה
 תוספות], ועיקר המיעוט שאף את ערך השטר
 כראיה אינו צריך לשלם, היות וסוף סוף אין
 לשטר ערך עצמי אלא משום שעל ידי זה יגבה
 את החוב, והוא הנקרא "אין גופו ממון"; וראה
 שם שביאר, דלגבי מזיק כשמזיק את ערך הראיה
 שבשטר אינו חייב לשלם אף מבלי פסוק, אך
 מדין גנב חייב הוא לשלם את הערך הזה אם לא
 פסוק, ראה שם מילתא בטעמא.

9. א. ברמב"ם [גניבה ב א] משמע, שהדרשה
 היא, מסוף הכתוב "ישלם שנים לרעהו" ולא
 להקדש.

ב. **הקשו התוספות** [נדפס בדף סג א]: והרי
 הקדש נתמעט מן השבועה, ולמה צריכים אנו
 למעטו מ"טוען טענת גנב"? ובתוספות
 בשבועות מב ב ד"ה על הוסיפו לבאר, שלא
 שייך לתרץ כפי שתירצו לעיל גבי קרקעות,
 שהוצרכה התורה למעט כשנשבע על ידי גלגול,
 משום שבהקדש אין שייך גלגול, פירוש: היות